

УДК 314.56

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2022.43.20>

ДОШЛЮБНО-РІЗНОСТАТЕВІ СТОСУНКИ КРІЗЬ ПРИЗМУ ХРИСТИЯНСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЗГІДНО ВІРОВЧЕННЯ ЦЕРКВИ АДВЕНТИСТІВ СЬОМОГО ДНЯ

Аліна Парасей-Гочер

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1461-5060>

*Український гуманітарний інститут,
кафедра педагогіки та психології
вул. Інститутська, 14, 08292, м. Буча, Київська обл., Україна*

Давид Костюк

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1576-1234>

*Український гуманітарний інститут,
кафедра філософії, теології та історії церкви
вул. Інститутська, 14, 08292, м. Буча, Київська обл., Україна*

У статті представлені дошлюбні різностатеві стосунки крізь призму християнських цінностей та віровчення Церкви адвентистів сьомого дня. З'ясовано, що уявлення про дошлюбні стосунки залежить від релігії та культури в якій проживає молода пара. Проаналізовано культурні особливості та уявлення, щодо шлюбу серед країн, що межують з Україною та тих, що мають переважно мусульманське віровчення, іудаїзм або буддизм. Питання дошлюбних статевих стосунків варіюється від повної свободи в західному світі до заборони у деяких східних країнах. В іудаїзмі й мусульманстві сексуальні контакти до шлюбу є неприпустимими. Буддизм виступає найбільш радикально, адже закликає утримуватися від статевих стосунків не тільки до шлюбу, але й під час подружнього життя. У радикальному християнстві є рекомендації взагалі не одружуватись, якщо є така можливість. Встановлено, що Церква адвентистів сьомого дня на доктринальному рівні забороняє дошлюбні статеві стосунки та називає їх гріховними. Молоді люди, які вдаються до таких дій втрачають благословення і справне сімейне щастя згідно адвентистського вчення. Більше того, коли ми говоримо про етап «заручин», то це саме той час, коли молоді люди мають право вибору, яке церква обмежує тільки в одному: наречений та наречена мають бути адвентистами. Останнє виступає лише порадою, однак більшість її дотримуються на теренах України (в середовищі адвентистів). Небажаними також у дошлюбний період в адвентистському середовищі є «петинг» та інші дії, що надто збуджують партнера та мотивують до статевого акту. З'ясовано, що погляди адвентистів ґрунтуються на Біблії та подібні до тих, що присутні й в іудаїзмі. Інші християнські конфесії виступають більш ліберально щодо цього питання. Вони дають рекомендації, або взагалі не чіпають тему дошлюбних відносин. Автори приходять до висновку, що дошлюбні стосунки між хлопцем та дівчиною обумовлені не тільки їх власними переконаннями, але й релігією тієї місцевості в якій вони проживають. Окрім заборон адвентистська церква дає багато порад через які застерігає молоді пари від можливих проблем. До таких порад належать: відмова від прогулянок пізно ввечері та залишатися надовго наодинці зі своїм партнером; відмова від надмірних дотиків та інших дій, що збуджують фізично й емоційно та ведуть до статевих відносин. Перед початком серйозних відносин молода пара повинна усвідомлювати відповідальність один за одного, бути морально стійкою та бачити кінцевий результат стосунків, яким є шлюб.

Ключові слова: дошлюбні різностатеві відносини, шлюб, християнські цінності, Церква Адвентистів сьомого дня.

Актуальність теми дослідження. Епоха XXI століття постає перед сучасником у вигляді надскладної системи, що є результатом взаємодії мільярдів людей минулого та сьогодення. Протягом всієї історії розвитку європейської цивілізації, питання спілкування та відносин були актуальними адже від вибору супутника по життю залежало майбутнє всієї родини. Нині манера та «правила» спілкування між особами протилежної статі дещо відрізняються ніж, наприклад, 50 років тому. Оскільки сучасні підходи до розуміння й тлумачення різних моделей стосунків є досить багатограними, у тому числі й крізь призму християнських традицій, розгляд цієї проблематики потребує виокремлення конкретної траєкторії. У даному дослідженні питання особливостей дошлюбних стосунків розглядається на прикладі християнських цінностей Церкви адвентистів сьомого дня. Згідно з її положеннями, в Біблії відображенні фундаментальні правила та принципи для створення побожної та щасливої сім'ї. Ці принципи також виражені в додаткових конфесійних трактатах на кшталт праць ідейної реформаторки адвентизму Е. Уайт, де структуровано модель та закон спілкування між хлопцем та дівчиною. Оскільки сучасні підходи до різностатевих стосунків передбачають значну вседозволеність, метою даного дослідження, є характеристика особливостей дошлюбних традиційних стосунків на фоні тенденційних світських позарелігійних практик.

Аналіз досліджень і публікацій. Дослідженнями проблематики дошлюбних стосунків на основі християнських цінностей займалася низка вчених, вони як правило акцентують увагу на окремих спектах християнської моралі у стосунках до шлюбу. Наприклад, А. Мітлош звертає увагу на те, що статеві стосунки до шлюбу руйнують емоційний фон на початку сімейного життя. В. Марчук зауважує, що крім емоційного фону руйнації піддається соціальний статус особи, оскільки вона не взяла на себе подружні зобов'язання. Більше того, на думку к. мед. н. В. Ющика, безладні статеві стосунки молодих людей і аборти, які є результатом таких відносин, призводять до порушення репродуктивного здоров'я, а це, в свою чергу, несе загрозу життю людини [1]. За словами С. Пристанської, «норми сексуальної поведінки і відповідні моральні установки швидко змінюються». Це свідчить про необхідність актуальних досліджень [7, с. 45]. В. Фазан та Г. Каліберда зауважують, що «сім'я як найважливіший осередок суспільства відчуває на собі вплив усіх процесів, що відбуваються в ньому, всіх властивих йому суперечностей. Тому характер реалізації притаманних їй функцій залежить великою мірою від стан суспільства в цілому» [8, с. 13]. Однак особливості дошлюбних різностатевих стосунків крізь призму християнських цінностей: на прикладі віровчення Церкви адвентистів сьомого дня повною мірою не відображені в актуальних дослідженнях науковців. Саме тому, дослідження проблематики дошлюбних стосунків потребує окремого розгляду. Побудова дошлюбних стосунків на основі християнських цінностей залишається перспективним науковим напрямком у сфері досліджень інституту сім'ї в Україні та світі.

Основні результати дослідження. В ході дослідження встановлено, що дошлюбні стосунки залежать від релігії та культури в якій проживає молода пара. Для того щоб краще зрозуміти можливості та обмеження молодих людей в країнах, які територіально межують з Україною, аналізу потребують їхні культурні особливості та переконання. Наприклад, в країнах з Мусульманським віровченням дошлюбні стосунки молоді доволі обмеженні. Часто майбутнє подружжя бачиться вперше вже на заручинах, і навіть тоді їм не можна вільно спілкуватись, а тільки з дозволу батьків. Обов'язковим після заручин є сплата викупу, рідна назва цього процесу «махра», викупом може бути як гроші так і будь яка дорогоцінна річ. На цьому, в принципі, закінчуються дошлюбне знайомство молодих людей, наступним етапом є весілля та сімейне життя. В Іудаїзмі дошлюбні стосунки також

обмежені. Молоді люди повинні стримуватись від сексуальних стосунків. Заручини також проводять батьки, чоловіка або жінку для своєї дитини можуть обрати самі батьки, найняти спеціальну людину, яка шукає підходящу людину і потім бере кошти за свої послуги. Цікавою особливістю стосунків в Іудаїзмі є те що утримуватись від інтимних стосунків їм потрібно не тільки до шлюбу, але й після нього, згідно Талмуду, дванадцять днів кожного місяця, чоловіку і дружині не можна навіть торкатись одне одного. Дошлюбні стосунки в Будизмі ще більше відрізняються. Вони проповідують стримання не тільки до шлюбу але й під час нього. Для них це визволенням від усіх бажань, тільки позбувшись таких бажань можна стати ближчим до заспокоєння. За їхніми переконаннями пояснюється, що людина яка не позбулася своїх забаганок буде народжуватися знову і знову, поки не виправить своїх помилок. Ці розбіжності та протиріччя ілюструють резонанс загальний конфесійно-прикладний резонанс довкола проблематики дошлюбних стосунків.

Сучасне культурне середовище в Україні дещо розходиться з віровченням Церкви адвентистів сьомого дня (АСД), але якщо говорити про християнство в цілому, то воно не заперечує стосунки до шлюбу, а саме сексуальні відносини. Та коли ми повертаємось до віровчення Церкви адвентистів сьомого дня, то бачимо, що декларативні принципи побудовані на Біблії і дещо схожі з Іудаїзмом. Адвентисти дозволяють стосунки до шлюбу, але ставлять чіткі рамки, щоб ненароком не вчинити «неправильно» та не «впасти» в гріх. Молодь Церкви АСД навчають утримуватися від сексуальних відносин, це прописано і в доктринах церкви. Але це не є єдиними рамками, під які потрапляють дошлюбні стосунки, також не є бажаним петинг та інші ласки, які повинні проявлятися в сімейному житті. Коли ми говоримо про етап «заручин», то в цьому молодь має право вибору, яке церква обмежує тільки в одному: наречений та наречена мають бути членами Церкви АСД. Поверхнево проаналізувавши декілька прикладів підходів до проблематики трактування дошлюбних стосунків у різних віровченнях, бачимо наскільки великою є різниця в традиціях, переконаннях та житті людей. Те що є сприйнятливим та абсолютно адекватним для однієї місцевості в іншій сприймається як порушення закону та, іноді, може бути покараним смертю. Тому, дошлюбні стосунки між хлопцем та дівчиною можуть бути з обумовлені не тільки їхніми власними переконаннями, але й релігією тієї місцевості в якій вони проживають.

Дошлюбні стосунки крізь призму віровчення Церкви християн адвентистів сьомого дня, передбачають особливі норми і правила. Першою і дуже важливою нормою для людей, які планують відносини – це вибір хлопця чи дівчини з якою вони планують будувати майбутнє. Коли ми говоримо про відносини в християнській парі, то ці відносини мають перетворюватись у шлюб. Питання відносин між хлопцем та дівчиною є доктринальним і ось що про це говорить доктрина церкви АСД «...У християнському шлюбі партнери, пов'язані між собою єдністю віри, беруть зобов'язання не тільки один перед одним, а й перед Богом...». Виходячи з частини цієї доктрини ми розуміємо, що церква дозволяє шлюб між людьми, які притримуються однієї релігії, отже і пара, яка починає відносини мають бути також одного віросповідання, в даному випадку АСД. Також існують не прописані правила спілкування при відносинах між хлопцем і дівчиною. Ці правила допомагають краще підготувати себе до шлюбу, а також не ставлять обох людей в незручне становище один перед одним. Тому, давайте визначимо що це за поради і наскільки вони ефективні в реальності. Отже, першою порадою є не гуляти до пізна. Звичайно, чи користуватись цим принципом чи ні, це право кожної пари індивідуально. Але є розумне пояснення стосовно цього принципу. Коли молода пара гуляє до темна, то їхній мозок не здатний правильно функціонувати, він не може так адекватно сприймати те, що зараз відбувається, на відмінну від світлої

пори дня. Доповнюючи цю думку зауважимо, що пізні прогулянки або спілкування шкодить здоров'ю. Сенс наступної поради полягає в тому, що не потрібно з дівчиною/хлопцем переходити до близьких фізичних стосунків. До прикладу можна привести: відпочинок разом на ліжку, сон вдвох в наметі та ін. Такі дії можуть привести до негативних наслідків, молоді люди перестають адекватно мислити в таких ситуаціях і просто втрачають контроль над своїми почуттями [5]. Наступне правило – не вступати в інтимні стосунки. Так як пара ще не перебуває у законних шлюбних відносинах, не бажано щоб вони перебували у таких стосунках. Окрім інтимних стосунків радиться уникати і інших фізичних контактів, якщо говорити точніше, то поступово вводити їх у відносини. Наприклад поцілунки, прогулянки за руку, довгі обійми і тому подібне. Коли пара починає одразу практикувати їх, то через певний час обом хочеться чогось більшого за те що в них є зараз і таким чином дуже швидко переходять до інтимних стосунків, а це не дає гарних наслідків під час відносин до шлюбу. Існують також поради стосовно зовнішнього вигляду, коли дівчина одягнена зухвало і при цьому гуляє по ночам, це може принести погані наслідки, коли ми дивимось на рівень злочинності сьогодні, то тільки підтверджуємо цю думку. Батько, протягом мого виховання постійно говорив, що починати відносини варто тоді, коли ти впевнений в тому що готовий до шлюбу. Я не можу не погодитись з цією думкою, адже коли молоді люди починають зустрічатись з усвідомленням того що в кінці вони одружаться, то їхні відносини будуватимуться по іншому. А коли люди зустрічаються і ніхто з них не має ні роботи, ні професії, але вже планують і починають серйозні стосунки. Це не зовсім правильна позиція, адже в більшості, такі відносини призводять до болю та розриву відносин. Отже коли люди починають відносини вони мають бути морально стійкими, бачити кінечний результат цих відносин та бути готовими взяти на себе відповідальність за того, з ким починає будувати своє життя.

Існує малопопулярна позиція, що щасливі стосунки в сімейних відносинах є наслідком чистоти в дошлюбному житті. Для того щоб краще зрозуміти цю точку зору ми розглянемо якими є дошлюбні відносини і як вони впливають на майбутнє подружнє життя. Виділені 3 категорії дошлюбного спілкування в різностатевих парах: вільні відносини; петинг; чистота в відносинах.

Вільні різностатеві стосунки – найчастіше це відносини між молодими людьми, які дозволяють собі інтимний зв'язок і часто змінюють партнерів. Є певні проблеми, які приносять такий стиль життя. Наведемо декілька з них:

1. Дошлюбні статеві відносини найчастіше приводить до припинення відносин. Досліди показали таку статистику: пари які займались сексом до шлюбу легко розпадаються [3].

2. За дошлюбним інтимним зв'язком можуть ховатися безліч серйозних проблем. Пари які дозволяють собі займатися сексом до шлюбу, схильні обходити складні питання та не вирішувати їх, в подальшому це приведе до серйозних та не приємних наслідків.

3. Дошлюбні сексуальні відносини заважають відрізнити любов та закоханість. Більшість молодих людей майже не відрізняють любов та приємні відчуття, коли пара тільки створюється, то людей об'єднують спільні інтереси та мрії, але коли вони впускають в своє життя секс, то він стає невід'ємною частиною їхнього життя. Пара починає плутати кохання та насолоду і повністю віддається останньому, але з часом розпал почуттів з часом охолоджується і пара продовжує своє існування тільки за рахунок інтимних відносин [4].

4. Дошлюбні інтимні стосунки можуть привести до хвороби яка передається статевим шляхом. Ці хвороби бувають не виліковними, а навіть якщо вони лікуються то їх важко позбутись, до таких захворювань відносяться: спід; генітальний герпес; сифіліс; хламідіоз

та ін.

5. Дошлюбний статевий зв'язок може пошкодити вашій репутації якщо не зруйнувати її взагалі.

6. Дошлюбні інтимні стосунки руйнують зв'язок з Богом, адже важко зберігати Його закони в одній сфері життя та не дотримуватись їх в іншій. Чим частіше пара відвідує богослужіння тим менше в них статевих зв'язків відносинах, в результаті дослідів, встановлено, що з числа пар, коли обидва партнера відвідувало церкву в сексуальні відносини вступали тільки 28 % [5].

7. Дошлюбні сексуальні відносини можуть викликати неповажне ставлення одного партнера до іншого [2].

Петинг – це різні види дотиків тіла, які викликають еротичну збудженість. В нього входять обійми, поцілунки, ласка, дотики до інших ерогенних зон. Петинг не включає в себе статевий акт, тому молоді люди не думають про те, що вони переходять моральні межі. Що в цьому поганого допоможе побачити нам Біблія, чудові спостереження описав цар Соломон в книзі Притч 7:13 говориться: «вона... цілувала його...», а також в 21 вірші: «Своїми звабливими словами затяга його, – заманила його своїми облесливими устами». Після такого сексуального впливу молодий хлопець був захоплений дівчиною, і їй вдалося ним заволодіти. Соломон спостерігав, як цей чоловік, нічого не розуміючи, «пішов за нею – подався наче віл на заріз, як нерозумний звір у розставлену пастку». Часто молода пара, яка вирішила займатись петингом через деякий час потрапляють в «пастку» – інтимні відносини, а потім не розуміють, як таке могло статися. Найкращий метод сказати «ні» дошлюбному сексу – відмовитись від петингу.

Чистота у відносинах – повна протилежність вище наведених життєвих позиціях та способів життя. Варто зазначити що таку позицію підтримує церква «Адвентистів Сьомого Дня» та її прихожани, існує такий рівень дружби, в якому люди подобаються один одному, не тільки як одностудійці чи товариші по роботі. Цей рівень відносин включає в себе «фундаментальні камені» майбутнього сімейного будинку – любов «ерос» та любов «філеос». Ці дружні відносини тривають з однією особистістю з компанії молоді, хлопець, обравши з загальної маси якусь дівчину, може побудувати з нею відносини на рівні дружби, яка постійно укріплюється та стає міцнішою. З рештою, такі відносини переростають у кохання та пізніше будується сильна та стійка сім'я.

Висновки. Дошлюбні стосунки можуть ошчасливити сімейне життя, або зруйнувати його, оскільки вони формують психіку та відношення до майбутньої дружини чи чоловіка. Як зазнає низка науковців, дошлюбні відносини можуть розвиватись різними типами відносин, а саме: вільні стосунки; стосунки метою яких є повне утримання. Різні типи стосунків можуть або зашкодити людині та зруйнувати її психіку і моральні цінності, або привести до збагачення та навпаки укріпити психіку людини. Крім того, низка лікарів притримуються тієї думки, що вільні стосунки, а саме активне інтимне життя, приносить шкоду для організму і в процесі такого життя людина може захворіти венеричними хворобами і мати проблеми впродовж усього життя. Але розглянувши країни релігійною основою яких є Іслам, Будизм та Християнство, помічаємо на скільки різними є традиції та цінності в дошлюбному житті в цих країнах. Якщо вільні стосунки дозволені в християнських країнах світу, то в країнах де люди живуть за релігією Ісламу, за такі стосунки, молодих людей, можуть покарати смертю. Відповідно відносини між чоловіком та дружиною також різні, все залежить від культури та віри яку сповідує людина. Розгляд питання дошлюбних стосунків бачимо, як вони суттєво відрізняються в країнах різної релігії, а також бачимо на скільки вони не схожі з тим типом стосунків, які описані в Біблії. На сьогоднішній день

кожен сам обирає яким шляхом йому йти по життю, але від наших рішень залежить не тільки наше особисте життя, але й життя тих, хто нас оточує.

Список використаної літератури

1. Нейкурс Л. Непростий стан. Київ: Джерело життя, 2010. 160 с.
2. Ван Пелг Н. Ми тільки починаємо. Заокський: Джерело Життя, 2001. 352 с.
3. Hettlinger R. Living With Sex: The Student's Dilemma. New York: Seabury, 1966. 180 с.
4. Short R. Sex, Love, or Infatuation: How Can I Really Know? Augsburg: Fortress Pub, 1990. 224 с.
5. Blood R. O. J. Marriage Second Edition. New York : The Free Press, 1969. 535 с.
6. Чи можна займатися сексом до шлюбу. *Конкурент*. 2018. URL: <https://konkurent.ua/publication/25455/ci-mozhna-zajmatisya-seksom-do-shlyubu/>.
7. Пристанська С. Релігія як чинник формування упередженого ставлення до дошлюбних сексуальних стосунків молоді. *Магістерський науковий вісник*. 2021. № 37. С. 44–48.
8. Морально-психологічна готовність шкільної молоді до шлюбу у світлі християнської етики: навчально-метод. посіб. для учителів, вихователів, соціальних педагогів закл. заг. сер. та проф-техн. освіти, недільних шкіл, волонтерів та батьків / упор. В., Фазан; Г. Каліберда. Полтава, 2021.

PREMARITAL AND SEXUAL RELATIONSHIPS THROUGH THE PRISM OF CHRISTIAN VALUES ACCORDING TO THE BELIEFS OF THE SEVENTH-DAY ADVENTIST CHURCH

Alina Parasiei-Hocher

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1461-5060>

Ukrainian Institute of Arts and Science,

Department of Pedagogy and Psychology

Institutyska Str., 14, 08292, Bucha, Kyiv region, Ukraine

Davyd Kostiuk

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1576-1234>

Ukrainian Institute of Arts and Science,

Department of Philosophy, Theology and Church History

Institutyska Str., 14, 08292, Bucha, Kyiv region, Ukraine

The article presents premarital heterosexual relationships through the prism of Christian values and the creed of the Seventh-day Adventist Church. It was found that the idea of premarital relationships depends on the religion and culture in which the young couple lives. Cultural features and ideas about marriage among countries bordering Ukraine and having predominantly Muslim faith, Judaism or Buddhism are analyzed. The issue of premarital sex varies from complete freedom in the Western world to prohibition in some Eastern countries. In Judaism and Islam, sexual contact in marriage is unacceptable. Buddhism is the most radical, because it calls for abstaining from sexual relations not only before marriage, but also during married life. In radical Christianity, there are recommendations not to marry at all, if possible. It has been established that the Seventh-day Adventist Church doctrinally forbids marital relations and calls them sinful. Young people who take such action lose the blessing and proper family happiness according to Adventist teaching. Moreover, when we talk about the “engagement” stage, it is precisely the time when young people have the right to choose, which the church limits to only one thing: the bride and groom must be Adventists. The latter acts only as advice, but most adhere to it on the territory of Ukraine (among Adventists). Also undesirable in the premarital period in the Adventist environment is “petting” and other actions that excite

the partner too much and motivate for sexual intercourse. It was found that the views of Adventists are based on the Bible and are similar to those present in Judaism. Other Christian denominations are more liberal on this issue. They give recommendations or do not touch the topic of premarital relationships at all. The authors come to the conclusion that premarital relations between a guy and a girl are determined not only by their own beliefs, but also by the religion of the area in which they live. In addition to prohibitions, the Adventist Church gives a lot of advice that warns young couples from possible problems. These tips include: avoiding late night walks and staying alone with your partner for long periods of time; avoiding excessive touching and other activities that are physically and emotionally arousing and lead to sexual intercourse. Before starting a serious relationship, a young couple must be aware of the responsibility for each other, be morally stable and see the end result of the relationship, which is marriage.

Key words: premarital heterosexual relationships, marriage, Christian values, Seventh-day Adventist Church.